

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 3T/39/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122012567
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Čech
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2022:8122012567.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov, sudcom JUDr. Marekom Čechom, na hlavnom pojednávaní konanom dňa 14. júla 2022 v Prešove, takto

r o z h o d o l :

Obžalovaný:

A. B., nar. XX.XX.XXXX v Prešove, trvale bytom C. XXX, okr. D., toho času ÚVV a ÚVTOS Prešov,

je vinný

- zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona a s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, ktorý spáchal tak,

ž e

- dňa 27.01.2022 v čase po 01.00 hod. v obývacej izbe rodinného domu nachádzajúceho sa v Ražňanoch 169, okr. D., po predchádzajúcom požití alkoholických nápojov, vulgárne nadával a uviedol svojej matke A. B., že mu má dať alkohol, lebo ju zabije a následne k nej pristúpil a svojimi rukami dvihol stoličku, ktorú priložil k ľavej spánkovej časti jej hlavy a touto stoličkou tlačil na poškodenú, v dôsledku čoho jej spôsobil pomliaždenie spánkovej oblasti vľavo a následne stoličku odhodil a chytil ju za nohy, stiahol ju na zem a svojej matke uvádzal, že keď mu nedá fľašu, tak zoberie nožík a prepichne ju a že zoberie sekeru a zabije ju s ňou a po kúskoch vyhodí na ulicu, na čo sa ona plazila po štyroch a predmetnú fľašu alkoholu mu dala,

t e d a

- iného násilím alebo hrozbou násilia nútil niečo konať, a taký čin spáchal závažnejším spôsobom konania a na chránenej osobe.

Z a t o m u s ú d u k l a d á

Podľa § 189 odsek 2 Trestného zákona, § 38 odsek 2, odsek 3 Trestného zákona za prevahy jednej pohľadujúcej okolnosti uvedenej v § 36 písmeno l) Trestného zákona za nezistenia príťažujúcich okolností uvedených v § 37 Trestného zákona a podľa § 39 odsek 1, odsek 3 písmeno e) Trestného zákona trest odňatia slobody v trvaní 30 (tridsať) mesiacov.

Podľa § 48 odsek 2 písmeno a) Trestného zákona ho pre výkon uloženého trestu odňatia slobody zaraduje do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 73 odsek 2 písmeno d) Trestného zákona ochranné liečenie protialkoholické ústavnou formou.

o d ô v o d n e n i e :

Prokurátor Okresnej prokuratúry Prešov podal dňa 03.06.2022 na tunajší súd obžalobu na A. B. pre skutok kvalifikovaný ako zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona a s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

Súd na hlavnom pojednávaní vykonal dokazovanie výsluchom obžalovaného A. B., znalkyne menom E. F. G., a prečítaním znaleckého posudku č. 92/2022, správ o povesti obžalovaného, hodnotenia obžalovaného z ÚVV, odpisom z registra trestov a správy z evidencie priestupkov.

Obžalovaný sa k spáchaniu skutku uvedeného vo výrokovej časti tohto rozsudku priznal a na hlavnom pojednávaní na otázky súdu, položené podľa ustanovení § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g) a h) Trestného poriadku, odpovedal kladne. Súd tak po splnení zákonných podmienok v zmysle § 257 ods. 7 Trestného poriadku prijal vyhlásenie obžalovaného o vine a následne už nevykonal dokazovanie v rozsahu, v akom sa obžalovaný priznal k spáchaniu skutku uvedeného vo výrokovej časti tohto rozsudku a v súlade s § 257 ods. 8 Trestného poriadku vykonal len dokazovanie súvisiace s výrokom o treste, náhrade škody, resp. ochranných opatreniach.

Pretože obžalovaný vyhlásili, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného vo výrokovej časti tohto rozsudku, súd považoval za preukázané, že sa skutok stal a že ho spáchal práve obžalovaný.

Právna kvalifikácia

Po právnej stránke kvalifikoval súd konanie obžalovaného ako zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona, pretože iného násilím, hrozbou násilia a hrozbou inej ťažkej ujmy nútil, aby niečo konal, pričom čin spáchal závažnejším spôsobom konania, so zbraňou v zmysle § 138 písm. a) Trestného zákona a čin spáchal v zmysle § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, na blízkej osobe kde poškodená A. B. je matkou obžalovaného (ďalej len poškodená).

Z hľadiska subjektívnej stránky obžalovaný spáchal uvedený zločin vo forme priameho úmyslu podľa § 15 písm. a) Trestného zákona, nakoľko obžalovaný svojím konaním chcel porušiť záujem chránený trestným zákonom.

Objektívna stránka zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona je naplnená tým, že obžalovaný nútil iného k tomu, aby niečo konal. Prostriedkom na dosiahnutie cieľa, ktorým bolo získanie ďalšieho alkoholu na konzumáciu, bolo násilie, hrozba bezprostredného násilia a hrozba inej ťažkej ujmy voči poškodenej, ktorá je zároveň matkou obžalovaného.

Hodnotenie obžalovaného

Obžalovaný A. B. vo svojom výsluchu na hlavnom pojednávaní konanom dňa 14.07.2022 uviedol, že vlastní 1 rodinného domu, ktorú zdedil po otcovi a iný majetok nevlastní. Pred vzatím do väzby nepracoval, ale bol činný v rámci verejnoprospešných prác. Nie je zaťažovaný žiadnym úverom, ani proti nemu nie sú vedené exekučné konania. Uviedol, že zmenil svoj názor a je ochotný sa podrobiť prípadnému protialkoholickému liečeniu. Vo väzbe, ho po piatich mesiacoch, kedy mal nárok na prvú návštevu, navštívila jeho mama.

Obžalovaný v rámci práva posledného slova uviedol, že ľutuje všetko čo sa stalo.

K osobe obžalovaného súd zistil, že má trvalý pobyt v obci Ražňany, kde pracoval na malých obecných službách, z ktorých bol vylúčený kvôli agresívnemu správaniu k nadriadeným. V obci doposiaľ nebol riešený komisiou pre verejný poriadok.

V odpise registra trestov má obžalovaný doposiaľ päť záznamov, pričom posledné odsúdenie je z roku 2014, kedy bol trestným rozkazom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 5T/78/2014 zo dňa 06.09.2014, uznaný vinným pre spáchanie prečinu nebezpečné vyhrážanie podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona, za čo mu bol uložený podmienený trest, kde bolo následne v roku 2016 konštatované, že sa v skúšobnej dobe osvedčil. Všetky doterajšie odsúdenia obžalovaného, však súd nebral do úvahy, nakoľko tie sú zahladené a na neho sa hľadí, akoby nebol odsúdený.

Ústredná evidencia priestupkov vedená MV SR zachytáva spáchanie šestnástich priestupkov obžalovaným. Až v šiestich prípadoch sa jedná o priestupky proti občianskemu spolunažívaniu v zmysle § 49 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch a v jednom prípade o priestupok proti verejnému poriadku v zmysle § 47 ods. 1 písm. c) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch. Pre tieto priestupky mu boli ukladané pokuty vo výške od 10 do 50 Eur a v jednom prípade bola vec riešená napomenutím. Obžalovaný bol dva krát riešený pre požitie alkoholu a následnú jazdu na bicykli v zmysle § 22 ods. 1 písm. e) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch., za čo mu boli uložené pokuty vo výške 60 a 150 Eur.

Z hodnotenia obžalovaného A. B. z ÚVV Prešov vyplýva, že obžalovaný, ktorý sa nachádza vo výkone väzby v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Prešov od 31.1.2022 na základe príkazu Okresného súdu Prešov, sp. zn. 3Tp/13/2022, sa počas výkonu väzby v ústave správa k príslušníkom a zamestnancom na požadovanej úrovni. Medzi ním a obvinenými umiestnenými spolu v cele sa doposiaľ nevyskytli žiadne nezhody. Väzbu vykonáva v štandardnom režime. Doposiaľ disciplinárne odmenený ani potrestaný nebol. Svoj voľný čas trávi najmä rozhovormi so spolubývajúcimi, pozeraním televízneho vysielania, hrami spoločenských hier a účasťou na vychádzkach. Kontakt s vonkajším svetom udržiava formou korešpondencie a telefonovania. Obvinený počas výkonu väzby pracovne zaradený nie je.

Ďalšie dokazovanie

Z výsluchu znalca z odboru Psychológia, odvetvie Klinická psychológia detí, Klinická psychológia dospelých, Psychológia sexuality, E. F. G. vyplynulo, že znalkyňa trvá v celom rozsahu na znaleckom posudku č. 47/2022, ktorý v tejto veci podala. Nie sú jej známe žiadne nové skutočnosti, ktoré by ju viedli k potrebe jeho korekcie.

Zo záverov znaleckého posudku č. 47/2022 vyplýva, že vierohodnosť osoby poškodenej ako všeobecná schopnosť poskytnúť objektívne svedectvo sa javí ako štandardná, teda neporušená. Poškodená nemá sklon ku konfabulovaniu ani fabulovaniu, nemá sklon k zveličovaniu. Svedkyňa poškodená má neporušený kontakt s realitou a je schopná správne vnímať, zapamätať si aj reprodukovať prežité udalosti na podpriemernej, nie však defektnej či forenzne podstatne oslabenej úrovni. Je schopná primerane svojím schopnostiam vybaviť si spomienky a opísať ich bez konfabulovania. Vierohodnosť výpovede svedkyne poškodenej bola v čase vyšetrenia oslabená, dochádza k zmene jej správania a k popieraniu predošlých výpovedí. Je vysoko pravdepodobné, že toho času má osobnú motiváciu opisy skutku zľahčovať. Jej špecifická vierohodnosť je teda stredne znížená. Inteligenčné schopnosti svedkyne poškodenej dosahujú strednú hranicu populačného priemeru. Schopnosť poškodenej správne vnímať je neporušená. Pamäťové schopnosti sa javia ako oslabené, avšak je možné že ide len o situačné zhoršenie. Poškodená je schopná prežité udalosti si zapamätať a reprodukovať v súlade s tým, ako boli zažité aj keď jej reprodukcie môžu byť menej obsažné, menej detailné. Znalecké vyšetrenie nepreukázalo u poškodenej sklon skresľovať udalosti vo svoj prospech. Naopak, táto ma sklony prežité udalosti bagatelizovať, racionalizovať ich, prípadne popierať v prospech inej osoby - syna. Konanie, ktoré poškodená opísala vo svojej výpovedi, jej vysoko pravdepodobne spôsobovalo stres a značný strach. Viedlo k trvalejším obavám a starostiam pre správanie jej syna. Stres, tenzia a zotrúvanie v napätí následne vysoko pravdepodobne zhoršovalo aj jej somatický zdravotný stav. Znalkyňa u poškodenej konštatovala zvýšenú úzkosť, emocionálny stres a situačnú tenziu. Aktuálne u poškodenej prevláda najmä smútok z odlúčenia od syna, výčitky a seba spochybňovanie. K synovi zaujíma ochranársky postoj.

Zo znaleckého posudku č. č. 92/2022 znalkyne A. B. H., znalkyne v odbore Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Psychiatria vyplýva, že obvinený A. B. v čase spáchania činu a ani v čase vyšetrenia netrpí na žiadnu duševnú chorobu, alebo poruchu v zmysle psychózy. Obvinený má emočne nestabilnú poruchu osobnosti, alkohol ešte potencuje jeho impulzívne prejavy so sklonom k agresivite, tiež u neho dochádza k rýchlejšiemu odbrzdzeniu morálnych zábran. U obvineného ide o dlhoročný chronický alkoholizmus s rozvinutou závislosťou. Jeho osobnosť je nevyrovnanej štruktúry, nezdržanlivá. V dôsledku dlhodobého nadužívania alkoholu u neho došlo k emocionálnemu zosuroveniu, oplošteniu, morálnej devastácii. Pod vplyvom alkoholu sa potencuje u neho afektívna dráždivosť a ľahko sa aktivuje agresivita. Obvinený sa v čase spáchania skutku nachádzal v stave jednoduchej opitosti pravdepodobne stredne ťažkého stupňa. Jeho schopnosť rozpoznať nebezpečenstvo a protiprávnosť svojho konania bola zmenšená len nepodstatne pod vplyvom alkoholu. Znalkyňa nezistila podstatné zníženie, ani vymiznutie týchto schopností. Napriek zistenej závislosti od alkoholu znalkyňa neodporúča ochranné protialkoholické liečenie, nakoľko obvinený neprejavil záujem o absolvovanie takého liečenia. Ku konzumu alkoholu je málo kritický, absentuje nadhľad. V čase spáchania skutku u obvineného znalkyňa nezistila kvalitatívnu poruchu vedomia so zmätenosťou a dezorientáciou. Pokiaľ obvinený nezačne abstínovať, je veľmi pravdepodobné, že sa bude aj v budúcnosti dopúšťať trestnej činnosti. Ďalšia prognóza závisí od jeho abstinencie. Zdôrazňované chýbanie či neúplnosť spomienok obvineného na inkriminovanú dobu je zapríčinené výpadkom pamäti, zapríčineným tzv. alkoholickým okienkom, ktorý je z forenzného hľadiska nevýznamný. Patická opitost" nebola zistená.

Ukladanie trestu

Pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadol najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, pohnútku, pomer a mieru závažnosti príťažujúcich a poľahčujúcich okolností a na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť nápravy obžalovaného.

Obžalovanému súd ukladal trest podľa § 189 ods. 2 Trestného zákona, kde v kvalifikovanej skutkovej podstate zákon umožňuje uloženie trestu odňatia slobody v trvaní štyri až desať rokov.

Pri ukladaní trestu bral súd do úvahy jednu poľahčujúcu okolnosť, a to priznanie sa k spáchaniu trestného činu a úprimné oľutovanie trestného činu v zmysle § 36 písm. l) Trestného zákona, keďže obžalovaný vykonal vyhlásenie o vinne na hlavnom pojednávaní a svoj skutok viackrát úprimne oľutoval. Príťažujúce okolnosti uvedené v § 37 Trestného zákona súd nezistil žiadne. Pretože prevažovali poľahčujúce okolnosti, súd v zmysle ustanovenia § 38 ods. 3, ods. 8 Trestného zákona znížil hornú hranicu trestnej sadzby a trest tak ukladal v rozsahu od štyroch rokov do ôsmich rokov trestu odňatia slobody.

Vzhľadom na priznanie sa obžalovaného, ktoré korešpondovalo s vykonaným dokazovaním sústredil súd svoju pozornosť na ukladanie trestu a dospel k záveru, že pri zistení poľahčujúcej okolností, a neexistencii príťažujúcich okolností v zmysle Trestného zákona, mal súd uložiť trest odňatia slobody v trvaní štyroch rokov nepodmienečne so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, tak ako to vyplýva z ustanovení Trestného zákona.

V tomto prípade však súd dospel k záveru, že tu existujú okolnosti, ktoré odôvodňujú použitie ustanovení Trestného zákona o mimoriadnom znížení trestu spočívajúce v pomeroch páchatel'a nezávislých od jeho vôle. Súd totiž pri ukladaní trestu mal v zmysle predošlého uložiť trest odňatia slobody až na štyri roky nepodmienečne, no takýto trest sa zdá byť neprímerane prísny. Okrem toho u obžalovaného nebadať, že by išlo o „účelovú“ ľútosť nad spáchaným skutkom, práve naopak, obžalovaný svoj čin viackrát oľutoval a to už od počiatku trestného stíhania. Súd preto znížil hroziaci trest v trvaní 48 mesiacov o celých osemnásť mesiacov a uložil trest odňatia slobody v trvaní tridsať mesiacov, pričom zohľadnil aj skutočnosť, že obžalovaný sa nachádza vo väzbe už vyše šesť mesiacov, a je badať, že tento pobyt v ústave môže mať na obžalovaného želaný výchovný vplyv.

Pretože obžalovaný nebol doposiaľ vo VTOS súd ho zaradil pre výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Obžalovaný, ktorý svoje zlyhanie pripisoval hlavne alkoholu, by sa však mal v prvom rade zamyslieť nad závažnosťou spáchaného skutku, ale aj nad tým, že nebyť jeho závislosti od alkoholu, nebol by

pravdepodobne uvedený čin spáchal. Obžalovaný sa nevie riadne vysporiadať s účinkami alkoholických nápojov a pod vplyvom alkoholu je obžalovaný agresívny a svoje potreby si vynucuje násilím, a to aj voči najbližšej rodine.

Uložený druh trestu, dostatočne naplňuje požiadavku generálnej prevencie, pretože zabezpečí nielen odradenie ostatných potenciálnych páchatelov od páchania trestných činov, ale povedie i k utvrdeniu pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti.

Ochranné opatrenia

V zmysle § 73 ods. 3 písm. d) Trestného zákona v spojení s § 39 ods. 2 písm. c) Trestného zákona, súd obligatórne uložil obžalovanému ochranné liečenie. Aj keď znalkyňa v znaleckom posudku neodporučila vzhľadom na vtedajší postoj obžalovaného ochranné liečenie, je na mieste konštatovať, že obžalovaný od tej doby zmenil postoj k užívaniu alkoholu, a v súčasnej dobe obžalovaný má záujem o ochranné liečenie a abstinenciu od alkoholu. Súd uložil ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou, vzhľadom na dlhodobé a pretrvávajúce problémy obžalovaného s požívaním alkoholu. Ak ústavné liečenie u obžalovaného splní svoj účel bude zmenené na ambulantné, prípadne bude ukončené. Súd dáva obžalovanému možnosť aby preukázal, že vie abstinovať od alkoholu a súčasne viesť riadny život.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 (pätnástich) dní odo dňa jeho oznámenia na Krajský súd v Prešove prostredníctvom Okresného súdu Prešov.